

QATARUL ÎNTRE EXTREME GEOGRAFICE ȘI GEOPOLITICE

Prof. MARCEL ARABOAEI, Colegiul Național "Horea, Cloșca și Crișan", Alba Iulia

ABSTRACT: *Qatar between geographical and geopolitical extremes.* Among the world's states, big and strong, developed and in development and between the small, usually with limited potential, there are a number of atypical states that are generally small in size, but it's coming out in the geographic and geopolitical issues. One of these, which has defied the hostile nature and time, and came to the attention of the world with plenty of extreme geopolitical and geographical is the small State of Qatar, the Arab World, situated on a huge sponge for oil and natural gas, huge luck that has influenced the evolution and today's image of the country.

Keywords: Qatar, atypical state, hostile nature, geopolitics, extreme geographic, oil and gas.

Qatarul, țară a extremelor geografice

Qatarul, țara arabă din Orientul Mijlociu, reprezintă o mică peninsulă în partea de nord-est a Peninsulei Arabe, care pătrunde destul de adânc în estul Golfului Persic (fig.1.).

Teritoriul de stat, cu o suprafață de 11.571 km², reprezintă un platou calcaros, cu relief șters, care cuprinde o câmpie vâlurită cu deșerturi pietroase și nisipoase, cu altitudini în general sub 100 m.

Qatarul are o climă tropical aridă / deșertică, cu precipitații sub 70 -100 mm/an, una din cele mai aride țări ale lumii, în care

Fig. 1. Statul QATAR
A - harta fizică, B - harta administrativă

nu plouă din mai până în octombrie, cu o mare umiditate atmosferică și temperaturi extreme de vară (mai-septembrie) insuportabile, care ajung și pot depăși 50° C.

Este țara care nu are rezerve de apă dulce, dar care are cel mai mare consum de apă pe locuitor din lume (400 l. /loc./an) și care are peste 95 % din terenuri fără utilizare economică, cu o biodiversitate spre 0 și culturi agricole “muzeu” în câteva oaze, de unde obține 0,1% venituri, cele mai mici venituri ale unei țări din activități agricole (fig. 2, 3).

Fig. 2. Biodiversitate în Quatar

În prezent se înscrie în rândul țărilor cu rezerve mari de petrol, rezerve care au crescut de peste 4 ori în ultimul timp, depășind 2 md. t. și cu rezerve foarte mari de gaze naturale (peste 25. 000 mld. m³) care plasează țara pe locul 3 în lume (câmpul de gaze Nord, descoperit în 1971, fiind al doilea în lume), având totodată cea mai mare uzină și cea mai mare producție de gaze lichefiate din lume, la Ras Laffan.

Valorificarea acestor hidrocarburi contribuie cu peste 80% la PIB-ul țării și la exportul acesteia în ultimii ani.

Qatarul este țara cea mai bogată în resurse energetice pe locuitor în lume, axate pe hidrocarburi și, totodată, este țara cu cea mai mare emisie de dioxid de carbon (CO₂) pe locuitor în lume.

Qatarul este unicat, fiind singura țară unde se cresc gazelele Oryx. Deși este mic, reprezintă statul care a investit în cele mai

mari societăți multinaționale ca: Royal Dutch Shell, Wolkswagen, Bank of America, Harrods, Siemens, Heathrow Airport și în care activează renumite companii: Chevron, Cisco, EADS, Exxon Moobil, Microsoft, Shell, Rolls Royce s.a.

Qatarul, țara care “arde intens” și sare peste etape și perioade ale istoriei

Statul Qatar, denumit local Mashyaka Al-Qatar sau Dawlat Qatar, a reprezentat,

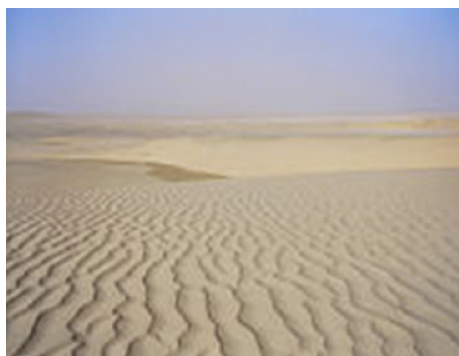

Fig. 3. Peisaj în deșert

până în secolul al VII-lea, un spațiu foarte slab populat, înglobat Califatului Arab în cadrul Emiratului Bahrein, apoi ocupat de portughezi, până în secolele XII-XVIII, când triburi nomade conduse de dinastia Al - Thani au format un șeicat, care s-a menținut cu sprijin britanic ca stat sub suzeranitate otomană până în 1916.

În Primul Razboi Mondial este ocupat de trupele britanice și devine protectorat britanic, până la obținerea independenței la 3 septembrie 1971, când se afiliază la Liga Arabă și devine membru ONU.

În 1995, șeicul Hamad Bin Khalifa al Thani își detronizează tatăl de la putere și devine Emirul Qatarului (șef de stat, prim ministru și ministrul apărării). În 2003 emirul l-a desemnat pe unul din fiii săi prinț mostenitor, viceemir și incheie disputele teritoriale cu statele din jur: Bahrain și Arabia Saudită.

Qatarul este o monarhie absolută, în care monarhul are putere suprema și nu este supus legii, emirul deține puterea legislativă și executivă, fiind ajutat de Guvern și un Consiliu Consultativ (45 membrii din care 30 aleși și 15 numiți de emir).

Administrativ, teritoriul este împărțit în 10 municipalități (fig. 1). În Qatar s-a instalat în 2003 Cartierul General de luptă împotriva terorismului condus de SUA, iar mai nou, Qatarul este statul în care SUA deține cea mai mare parte a forțelor dislocate în zona Golfului Persic. În 2010 Qatarul câștigă dreptul de organizare a CM de Fotbal din anul 2022, cea mai mare provocare la care este supusă această mică țară până în prezent.

Qatarul în Lumea de azi

Qatarul, cândva una din cele mai sărace țări ale lumii, a devenit astăzi una din cele mai bogate țări, datorită petrolului și gazelor

Fig. 4. Imagine din Doha

naturale, cu un PIB total de peste 333 miliarde de dolari pe an (loc 45 în lume) și din 2014 cu cel mai mare PIB pe locuitor din lume, de peste 150000 de dolari și cu o valoare a IDU de peste 0,850 (loc 32 în lume).

Cu o populație triplată după 1970 (odată cu începerea exportului masiv de petrol) de 1,9 milioane de locuitori, în 2013 perioada în care emigranții au revenit în țara și după care s-a declanșat “invazia” imigranților

din Asia de Sud (indieni, pachistanezi, nepalezi s.a.) și din Africa de Nord, dar și specialiști americani și europeni în construcții și activități industriale, a devenit azi statul care are mai mulți străini (peste 1,6 milioane) față de populația autohtonă, care se ridică la 950 000 în 2016.

Qatarul este azi o țară cu personalitate, care a trecut de la modelul tradițional de viață și activitate, cel al caravanelor de cămile, al corturilor și colibelor, al creșterii ovinelor și caprinelor, a pescuitului de perle și a vânătorii cu șoimi, la așezări și drumuri moderne, cu palate și construcții monumentale, hoteluri luxoase, stil de viață cu afisarea bunăstării prin bijuterii, mașini și iahturi, economie performantă, opulență s.a. (fig. 4, 5).

Statul Qatar este într-o dispută actuală cu Emiratele Arabe Unite și alte state din zonă într-o competiție acerbă a emirilor de a construi mai mult, mai rapid, mai înalt și de a uimi lumea prin ceea ce fac.

Fig. 5. Opulență și bogăție

Qatarul - provocări și controverse în gazduirea și organizarea unui CM de Fotbal

Conform uzantelor, însă surprinzător și diferit față de modul obișnuit până atunci de desemnare, care viza numai o ediție a competiției mondiale, acțiunea din 2009, de desemnare a organizatorilor a vizat două ediții ale CM, întrucât în ianuarie 2008, FIFA a pregătit, definitiv și prezentat procedura

de atribuire și organizare a CM de Fotbal din 2018 și 2022.

Până la 2 februarie 2009, data limită, și-au anunțat interesul pentru organizare și și-au depus candidaturile pentru Cupa Mondială din 2018: Belgia și Olanda, Spania și Portugalia (câte două state), Marea Britanie și Rusia, iar pentru cea din 2022: Australia, Coreea de Sud, Qatar, SUA, și Japonia, data când au fost prezentate și licitațiile cu numărul stadioanelor existente și cele proiectate pentru asemenea competiții, unde s-a văzut starea precară (numai 3 stadioane, mici și neomologate) în care se afla statul Qatar.

În 2 decembrie 2010, la Zurich, în Elveția, cei 22 membri ai Comitetului Executiv al FIFA, aleg Rusia drept țară gazdă pentru CM din 2018, iar pentru 2022, după voturile din serii eliminatorii, în duelul final, Qatarul învinge SUA cu 14 voturi la 8, adjudecându-și dreptul de organizare a CM. Aceasta decizie a fost vehement comentată și criticată, datorită acuzațiilor de mituire a reprezentanților Qatarului asupra unor membrii ai FIFA din țări africane (Camerun, Coasta de Fildes, Nigeria și Gabon) și a acordării dreptului de organizare a competiției supreme unei țări din zona cu vară foarte caldă și care era privită cu mari probleme în organizarea și desfășurarea unei competiții mondiale de acest nivel.

Imediat, încă din 2010, reprezentanți ai FIFA și personalități ale fotbalului mondial, precum Michel Platini și Frantz Beckembauer, au venit cu unele sugestii pentru atenuarea stărilor tensionate de a schimba și muta perioada de desfășurare a CM din Qatar, din vara toridă în perioada de iarnă, cu un climat mai moderat. În același timp, mari firme interesate din lume și Universitatea Tehnică din Doha au venit cu proiecte îndrăznețe pentru asigurarea climatizării adecvate prin utilizarea energiei solare în producerea “norilor cu telecomandă” a turnurilor de vânt, pentru ventilație în orașele gazdă și în zona stadioanelor. Toate aceste proiecte, care par

a fi extraterestre, au fost în mod frecvent combătute și s-a insistat pe schimbarea perioadei de desfășurare a competiției.

În perioada 2013 - 2014, pe fondul demarării și desfășurării unor proiecte ample de amenajare a infrastructurii de transport rutier, a ideii de a construi de la 0 un sistem nou de metrou și a construcției de stadioane, apar presiuni și poziții care fac ca FIFA să analizeze și să ia decizia din 25 septembrie 2015, a schimbării perioadei de desfășurare a CM din vară în iarnă, între 21 noiembrie și 18 decembrie 2022, ziua finalei CM, fiind odata cu ziua națională a Qatarului. În aceeași perioadă de controverse și tensiuni apar și multiple probleme cu privire la respectarea statutului muncitorilor străini, în raportul dintre angajatori și muncitori referitoare la salarii, program, condiții de muncă, concedii, riscuri de accidente și accidente cu victime frecvente, la care jurnaliștii britanici de la cotidianul The Guardian au fost cei mai incisivi, considerând și vorbind de Qatar ca de un stat sclavagist.

Recorduri, ambiții și soluții extreme în organizarea Cupei Mondiale de Fotbal 2022

Cupa Mondială din 2022, stabilită a se desfășura între 21 noiembrie și 18 decembrie (de ziua națională a Qatarului), va fi prima ediție a unei competiții la acest nivel, care se va desfășura într-o țară arabă, chiar în întreg Orientul Mijlociu și Apropiat și care va schimba în premieră perioada desfășurării competiției, din vară în iarnă.

Cupa Mondială din Qatar este prima provocare de a mări numărul de echipe participante și a reduce intervalul de timp al competiției la numai 28 de zile, generând o mare densitate a meciurilor și pauzele cele mai mici între acestea. Totodată este ediția Cupei Mondiale de până acum care se desfășoară în cea mai mică țară ca suprafață și populație și care impune cele mai mari costuri de organizare, pentru a se alinia la

cerințele impuse, infrastructura națională, cea a orașelor gazde pentru meciuri și a construcției celor mai multe stadioane de la 0, cheltuieli preconizate să depășească 200 miliarde de dolari.

Este ediția, care, de la desemnarea gazdei CM 2022 și până în prezent, a generat cele mai aprige acuzații de corupție a membrilor Comitetului Executiv al FIFA și a unor șefi de state africane și ridică cele mai mari îndoieli privind acordarea dreptului de organizare a unui CM de fotbal pentru o țară.

acest sport a început târziu, cu puține echipe, stadioane și spectatori, însă treptat, prin achiziții de jucători și antrenori, a devenit sport național, iar acum se află în fața competiției supreme a “zeului fotbal”, atât ca organizatori, cât și competitori.

În prezent se caută soluții pentru a definitiva, până la organizarea CM, construcția de la “0” a șase stadioane moderne, toate cu peste 40.000 de locuri în tribune, cu sisteme eficiente de climatizare și securitate, reconstrucția și extinderea a trei din stadioanele existente, construcția unei

Fig. 6. Proiecte ale unor stadioane pentru CM din 2022

Qatarul, țara care a devenit bogată relativ recent, pe baza resurselor de petrol și gaze naturale exploatate și bine valorificate, afișează mai degrabă uriașul orgoliu a unei guvernări monarhice autoritare și absolute, într-un duel permanent cu emirii statelor din zonă, emir care a făcut totul pentru a obține organizarea CM de Fotbal, iar acum țintește absolutul în proiectarea și noua reconstrucție a țării, care pare să sfideze limitele normalului.

În ceea ce privește fotbalul, în Qatar

rețele de metrou nou, în condiții ale substratului geologic nisipos, cu o linie de legătură de 40 km.

Între capitala Doha și viitorul oraș Lusial, proiectat să se construiască special pentru desfășurarea CM de fotbal, se construiesc spații noi și extinse de cazare pentru suporteri și turiști, chiar și pe câteva insule artificiale sau în vase de croazieră de mari capacități, închiriate și plasate în rada unor porturi din apele teritoriale ale zonei Golfului Persic.

<u>Lusail</u>	<u>Doha</u>	<u>Doha</u>	<u>Doha</u>
<u>Lusail Iconic Stadium</u>	<u>Khalifa International Stadium</u>	<u>Sports City Stadium</u>	<u>Education City Stadium</u>
Capacity: 86,250 (planned)	Capacity: 40,000 (plans to expand to 68,030)	Capacity: 47,560 (planned)	Capacity: 45,350 (planned)
<u>Al Khor</u>		<u>Madinat ash Shamal</u>	
<u>Al-Khor Stadium</u>		<u>Al-Shamal Stadium</u>	
Capacity: 45,330 (planned)		Capacity: 45,120 (planned)	
<u>Al Wakrah</u>		<u>Umm Salal</u>	
<u>Al-Wakrah Stadium</u>		<u>Umm Salal Stadium</u>	
Capacity: 45,120 (Under construction)		Capacity: 45,120 (planned)	
<u>Doha</u>	<u>Doha</u>	<u>Al Rayyan</u>	<u>Doha</u>
<u>Doha Port Stadium</u>	<u>Thani bin Jassim Stadium</u>	<u>Ahmed bin Ali Stadium</u>	<u>Qatar University Stadium</u>
Capacity: 44,950 (planned)	Capacity: 21,282 (plans to expand to 44,740)	Capacity: 21,282 (plans to expand to 44,740)	Capacity: 43,520 (planned)

Fig. 7. Stadioanele proiectate pentru Cupa Mondiala din 2022

Această ediție a CM va genera apariția celor mai multe stadioane noi, a unor zone hoteliere extinse în principalele orașe și chiar a unui oraș nou în apropiere de actuala capitală Doha, pentru construcția căruia sunt alocate 45 miliarde dolari, care cuprinde și un stadion modern, Lusail Iconic Stadium, cu o capacitate de 86.250 spectatori, unde va fi meciul de deschidere al țării gazdă și unde se va juca finala CM de ziua națională a Qatarului. Acest oraș, văzut cu adevărat uluitor, se va întinde la 42 km de Doha, pe o suprafață de 72 km², care ulterior va putea fi locuit de 250.000 de oameni în locuințe și hoteluri de lux, multe dispuse pe 4 insule artificiale, cu ambiția de a fi terminate în 2019-2020.

În prezent, autoritățile și cei care mediază unele dispute, trebuie să rezolve cererile de despăgubire pentru state cu competiții fotbalistice în desfășurare iarna (Anglia, Australia) și pentru statele africane care au programata Cupa Națiunilor Africii, plus unele mai grave, cum sunt rezolvarea multiplelor conflicte, abuzuri și sesizări

legate de respectarea drepturilor omului, a condițiilor de muncă, a salarizării și cazării în condiții decente a constructorilor din rândul celor mai mulți străini.

Cum va arata Qatarul dupa 2022 ?

Imaginea și soarta statului Qatar în viitor va depinde de modul în care vor fi definitivate pregătirile pentru CM de Fotbal, raportate la promisiuni, de nivelul de organizare și desfășurare a unei competiții la acest nivel, a modului de rezolvare și trecere peste toate obstacolele și problemele care au apărut și vor apărea până atunci și a politicii decidenților la această provocare majoră a micului stat arab.

Tot ce se construiește și este proiectat să se construiască prin alocarea unor sume imense pentru acest CM de Fotbal, poate duce, fie la o lansare a țării și o imagine favorabilă spre viitor, fie la un regres al țării și apariția unor crize și probleme mai greu de rezolvat. Imaginea și soarta favorabilă după CM din 2022 a Qatarului în viitor, poate

continua pe baza valorificării petrolului și gazului încă existent, a dezvoltării unui turism complex și provocator pe seama amenajărilor realizate pentru CM și a marșării spre alte premii a căror publicitate și marketing se vor putea face cu mult mai bine până și după CM din 2022.

Regresul și problemele țării pot apărea în mare măsură și în funcție de eșecul pregătirii și organizării CM de Fotbal din 2022, de nivelul scăzut în care pot fi integrate, în diverse direcții de valorificare, investițiile construite pentru CM, de prețul petrolului și gazelor care dau și vor da cea mai mare parte a veniturilor și de stabilitatea regimului politic.

Succesul organizării unui asemenea eveniment în premieră, într-o țară mică, în

climat neadecvat și în nevoia uriașă de a construi aproape totul pentru solicitări foarte mari și pretențioase, poate fi un exemplu și un examen important pentru statele mici, monarhii absolute ca forme de guvernare, în a reuși în fața complexității și diversității problemelor lumii de azi.

Qatarul rămâne o țară cu multiple aspecte geografice și geopolitice unicate, despre care până în 2022 se va vorbi, se va auzi și vor genera noi și numeroase păreri și discuții.

După CM de fotbal din 2022, state "tip Qatar" vor putea fi privite într-un mod mult mai realist decât până acum, iar modul cum Qatarul va trece peste momentul Cupei Mondiale 2022, poate fi un punct de referință pentru state mici, care pot ajunge mari în lumea de azi.

BIBLIOGRAFIE

1. *Enciclopedia statelor lumii* - Ed. stiintifica și enciclopedica, Bucuresti, 1981.
2. *Enciclopedia statelor lumii* - Ed. Meronia, Bucuresti, 2012.
3. *Enciclopedia statelor lumii* - Ed. Meronia, Bucuresti, 2015.
4. *L'état du monde - Etudions de decouverte*, Paris, 1992.
5. *** [http:// www Statul Qatar](http://www.Statul Qatar).